

ЗНАЧЕННЯ ІННОВАЦІЙ ТА ІНВЕСТИЦІЙ У ФОРМУВАННІ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ЛОГІСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розглянуто значення інновацій та інвестицій у формуванні конкурентних переваг логістичних підприємств в умовах турбулентного економічного середовища. Акцентовано увагу на необхідності впровадження сучасних технологій, цифровізації бізнес-процесів та посилення інноваційної активності як ключових чинників забезпечення стійкості та ефективності логістичних компаній. Проаналізовано позицію України у Глобальному інноваційному індексі (GII) та динаміку інноваційної активності підприємств у період економічної нестабільності та військових викликів. Обґрунтовано, що інноваційний розвиток та інвестиційне забезпечення є основою формування довгострокових конкурентних переваг і ключовим інструментом підвищення ефективності діяльності логістичних підприємств.

Ключові слова: інновації, інвестиції, конкурентні переваги, логістичні підприємства, інноваційний розвиток, цифровізація, GII, конкурентоспроможність.

Abstract

This paper examines the importance of innovations and investments in shaping the competitive advantages of logistics enterprises in a turbulent economic environment. Special attention is paid to the implementation of modern technologies, digitalization of business processes, and the enhancement of innovative activity as key factors ensuring the resilience and efficiency of logistics companies. The analysis includes Ukraine's position in the Global Innovation Index (GII) and the dynamics of enterprises' innovation activity during periods of economic instability and wartime challenges. It is substantiated that innovative development and investment support serve as the foundation for long-term competitive advantages and represent essential tools for improving the performance of logistics enterprises.

Keywords: innovation, investment, competitive advantages, logistics enterprises, innovative development, digitalization, GII, competitiveness.

Вступ

Економічне середовище характеризується високим рівнем нестабільності, цифровою трансформацією та глобальними викликами, що суттєво впливають на умови функціонування підприємств. За таких обставин інновації та інвестиції стають ключовими чинниками забезпечення конкурентоспроможності, особливо для логістичних компаній, діяльність яких залежить від швидкості обробки інформації, оптимізації процесів та ефективності технологічних рішень.

Поглиблення інноваційної активності, впровадження сучасних технологій і розвиток цифрових інструментів посилюють здатність підприємств адаптуватися до змін ринкової кон'юнктури та формувати стійкі конкурентні переваги. У цьому контексті важливим є аналіз інноваційного потенціалу України, динаміки інвестиційних процесів та ролі інновацій у діяльності логістичних підприємств, які забезпечують функціонування як внутрішніх, так і міжнародних ланцюгів постачання..

Результати дослідження

У сучасному динамічному економічному середовищі, що характеризується високою турбулентністю, цифровою трансформацією та глобальними викликами, інновації стають одним із ключових факторів формування конкурентних переваг підприємств, зокрема у логістичному секторі. В умовах посилення конкуренції та стрімкого розвитку технологій інноваційний розвиток перестає бути додатковою можливістю і перетворюється на стратегічну необхідність для компаній, які прагнуть забезпечити стійкість, результативність та здатність швидко адаптуватися до зміни ринкових умов. Саме поєднання інновацій та інвестицій формує основу довгострокової конкурентоспроможності логістичних підприємств, адже дозволяє модернізувати операційні процеси, оптимізувати ресурси та створювати нову цінність для клієнтів.[1]

У цьому контексті особливого значення набуває здатність підприємств формувати та реалізовувати довгострокові інноваційні стратегії, орієнтовані на впровадження сучасних технологій, цифровізацію бізнес-процесів і розвиток людського капіталу. Щорічно Всесвітня організація інтелектуальної власності (WIPO) здійснює комплексну оцінку інноваційного потенціалу понад 130 країн світу. Глобальний інноваційний індекс (GII) виступає важливим орієнтиром, адже у сучасних економічних умовах саме здатність країни та її підприємств формувати ефективну інноваційну систему визначає їхню конкурентоспроможність на світовому ринку.

За даними 2024 року, Україна посіла 60-те місце у рейтингу GII, що, попри незначне зниження позицій, підтверджує наявність суттєвого інноваційного потенціалу. У таких умовах особливо важливим стає переосмислення стратегічних орієнтирів інноваційного розвитку підприємств, які залишаються ключовими рушіями економічної активності та впровадження технологічних рішень. Бізнес-сектор відіграє провідну роль у трансформації науково-технічних досягнень у реальні продукти, послуги та логістичні технології, що здатні забезпечити відновлення й розвиток економіки навіть в умовах військових викликів та коливань зовнішнього середовища.[2]

Разом із тим рівень інноваційної активності більшості українських підприємств залишається недостатнім, що негативно позначається на їхній конкурентоспроможності. Динаміка витрат на інновації промислових підприємств України демонструє тенденцію до скорочення, особливо у 2022–2023 роках, що є прямим наслідком повномасштабної війни, економічної нестабільності, розриву ланцюгів постачання та зміни пріоритетів бізнесу. У цьому аспекті доцільно погодитися з О. Й. Ємельяновим та О. Т. Даніловичем, які підкреслюють важливість активізації інноваційної діяльності, адже в умовах підвищених ризиків саме інновації можуть стати драйвером відновлення та підвищення стійкості підприємств.[3]

Таким чином, формування стратегічних напрямів інноваційного розвитку є ключовим завданням для логістичних компаній, що прагнуть зміцнити свої конкурентні позиції, підвищити ефективність бізнес-процесів та забезпечити адаптивність до постійних змін економічного середовища. Активізація інноваційної діяльності, у поєднанні з ефективною інвестиційною політикою, створює передумови для побудови стійких конкурентних переваг, розвитку сучасної логістичної інфраструктури та підвищення якості логістичних послуг. Це підтверджує, що саме інновації та інвестиції виступають взаємодоповнюючими елементами, здатними забезпечити довгостроковий розвиток логістичних підприємств та їхню конкурентоспроможність у постійно змінюваному глобальному середовищі.

Висновок

Проведений аналіз підтверджує, що інновації та інвестиції відіграють ключову роль у формуванні конкурентних переваг логістичних підприємств. В умовах економічної нестабільності, військових викликів та цифрової трансформації саме інноваційний розвиток дає змогу підприємствам підвищувати ефективність бізнес-процесів, зменшувати витрати, удосконалювати якість логістичних послуг та зміцнювати ринкові позиції.

Позиція України у Глобальному інноваційному індексі демонструє наявність інноваційного потенціалу, проте водночас вказує на необхідність активізації інноваційної діяльності та збільшення інвестицій у технологічний розвиток. Таким чином, поєднання інноваційних рішень та інвестиційних ресурсів є фундаментом довгострокової конкурентоспроможності логістичних підприємств та запорукою їх стійкого розвитку у сучасних умовах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кукушка І.В. Інноваційний розвиток транспортних підприємств України. Економіка і суспільство, Вип. 43. 2022. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-17>
2. Хаєцька О.П. Шляхи підвищення міжнародної інвестиційної привабливості України. Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2020. № 3 (53). С. 113-130. URL: <https://doi.org/10.37128/2411-4413-2020-3-9>.
3. Хаєцька О.П. Інноваційно-інвестиційне забезпечення розвитку аграрного сектору економіки України. Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2024. № 2(68). С. 23-141. URL: <https://doi.org/10.37128/2411-4413-2024-2-8>.

Ярмола Олена Сергіївна — студентка групи МБА-24м, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: ylslena2003@gmail.com

Пілявоз Тетяна Миколаївна – к.е.н., доцент кафедри підприємництва, логістики та менеджменту, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: pilyavoz@vntu.edu.ua

Yarmola Olena S. — student of MBA-24m group, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: ylslena2003@gmail.com

Piliavoz Tetiana M. – Cand. Sc. (Econ.), Assistant Professor of the Department of Entrepreneurship, Logistics and Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: pilyavoz@vntu.edu.ua